

PREDAREA-ÎNVĂȚAREA-EVALUAREA DIFERENȚIATĂ

Motto: "Copiii sunt ca florile, ele toate înfloresc în momente diferite"

Una dintre tendințele modernizării învățământului vizează flexibilitatea procesului instructiv educativ pentru a asigura dezvoltarea capacităților și aptitudinilor fiecărui copil în raport cu propriile posibilități.

Instruirea diferențiată vizează adaptarea activității de învățare – îndeosebi sub raportul conținutului, al formelor de organizare și al metodologiei didactice - la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere, ritmul de lucru proprii unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte. Didactica modernă se bazează pe racordarea acțiunilor instructiv-educative la nevoile și potențialul copiilor, pe considerarea particularităților de vârstă și individuale ca indicator orientativ prioritar.

Educația diferențiată a învățării are la bază un sistem centrat pe elev. Abordarea diferențiată se poate realiza la diferite nivele și componente:

- Obiective educaționale; obiectivul central al educației este dezvoltarea personală și pregătirea individului pentru viața socială într-o societate în continuă schimbare;
- Curriculum, curriculum nucleu și curriculum la decizia școlii;
- Forme de organizare a activității la clasă, frontal, pe grupe, pe echipe, individual;
- Metode și strategii didactice. Metode active-participative, de învățare prin cooperare alternate cu lucru independent;
- Metode și tehnici de evaluare;

Organizarea diferențiată a predării – învățării – evaluării la clasă ar trebui să fie o practică incluzivă normală în fiecare sală de clasă pentru că:

- copiii / elevii învață în ritmuri diferite;
- copiii/ elevii au stiluri de învățare diferite;
- cadrele didactice trebuie să asigure valorizarea potențialului fiecărui copil / elev;

Organizarea diferențiată a predării – învățării – evaluării la clasă schimbă relația profesor-elev : profesorul sprijină elevul în învățare, stabilește conținuturile și materialele necesare, îl îndrumă și sintetizează rezultatele.

Organizarea diferențiată a predării – învățării – evaluării la clasă presupune:

- adaptarea conținuturilor
- adaptarea proceselor didactice
- adaptarea mediului de învățare – fizic, psihologic, social (climatul de la clasă);
- adaptarea procesului de evaluare: standarde de performanță și evaluare (descriptori / criteriile de evaluare).

Adaptarea conținuturilor trebuie să aibă în vedere atât aspectul cantitativ (volumul de cunoștințe), cât și aspectul calitativ (procesele cognitive implicate dar și viteza și stilul de învățare al elevilor și conexiunile interdisciplinare);

Adaptarea planurilor și programelor școlare la potențialul de învățare al elevului, de exemplu: plan de învățământ adaptat prin alocarea unui număr mai mic de ore la anumite discipline, adaptarea conținuturilor din programa școlară prin aprofundare, extindere.

Adaptarea proceselor didactice. Procesele didactice trebuie să țină cont de faptul că: elevii diferă între ei din punctul de vedere al aptitudinilor al ritmului de învățare, al gradului de înțelegere al fenomenelor, al capacității de învățare, al motivației. În procesul de predare putem adapta: mărimea sarcinii, gradul de dificultate al sarcinii (numărul de sarcini de învățare pe care să le realizeze elevii, tipul de probleme de rezolvat, reguli de rezolvare a sarcinii, modul de realizare al sarcinii, acceptarea răspunsului oral dacă elevul nu reușește în scris, etc). Adaptarea proceselor didactice presupune și adaptarea metodele de predare (metode de învățare prin cooperare, metode activ –participative, jocul didactic,etc) pentru ca elevii cu capacități de învățare să fie instruiți pe grupe, dar cu teme diferențiate; individualizarea prin munca independentă diferențiată, în activitățile frontale elevii cu dificultăți să fie tratați individual; timpul de lucru alocat (creșterea sau scăderea timpului de lucru alocat rezolvării unei sarcini); nivelul de sprijin (asigurarea sprijinului suplimentar pentru unii elevi, de către cadrul didactic de la clasă sau prin cadre didactice de sprijin).

Adaptarea procesului de evaluare prin mijloace diferite: proiecte, produse (scrise, orale, vizuale, kinestezice –proiecte, portofolii,etc.),evaluarea prin probe scrise poate fi înlocuită prin probe orale, demonstrarea cunoștințelor acumulate prin mijloace/activități practice. Evaluarea trebuie să vizeze identificarea progresului realizat de elev luând ca punct de plecare rezultatele evaluării inițiale(evaluarea individualizată).

Desfășurării unor activități diferențiate are următoarele avantaje:

- toți elevii vor participa la activitățile propuse la clasă și vor fi implicați în rezolvarea tuturor sarcinilor
- fiecare elev va fi implicat în activitate și va avea ceva de realizat
- fiecare elev va reuși să rezolve sarcina propusă și cadrul didactic va ști cum/când să-i sprijine pe cei care au nevoie de ajutor suplimentar
- toți elevii vor primi sprijinul necesar atunci când vor avea nevoie
- colectivul clasei va fi un colectiv încheșat , iar elevii vor lucra împreună și se vor sprijini unii pe alții în învățare prin cooperare.
- lacunele nu se vor constitui în bariere în învățarea elevilor și nu vor produce probleme majore mai târziu
- toți elevii de la clasă vor trăi succesul și vor fi motivați pentru învățare

- activitatea cadrului didactic va deveni mai eficientă și va economisi timp în predare pentru că nu va fi nevoie să revină frecvent asupra conținuturilor sau să realizeze programe de pregătire suplimentară pentru elevii care au lacune în învățare.

Putem sublinia în acest sens rolul deosebit de important al cadrului didactic în generarea unui climat de încredere în posibilitățile individului încât să combată complexul de inferioritate pe care îl trăiesc mulți dintre cei care nu pot atinge performanțele ridicate și, de asemenea, să combată atitudinea de uniformizare a condițiilor de învățare și dezvoltare pentru indivizii capabili de performanțe.

Bibliografie

Ionescu Miron, Radu Ioan – *Didactica modernă*, 2001.

Radu Ioan – *Învățământul diferențiat. Concepții și strategii*, 1978.

Tircovnicu V, *Învățământ frontal, învățământ individual, învățământ pe grupe*, 1981

Prof. Silvia PETROVICI

Școala Gimnazială Dorobanțu, jud. Tulcea

